

Ολοκληρώνεται η νέα έκθεση στην Οικία-Μουσείο Χαλεπά, στον Πύργο της Τήνου

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Το Υπουργείο Πολιτισμού, στο σχεδιασμό του για την ανάπτυξη και την προώθηση της Μαρμαροτεχνίας στην Τήνο, συμπεριέλαβε την αποκατάσταση και τη συντήρηση της Οικίας του Γιαννούλη Χαλεπά, χαρακτηρισμένη διατηρητέο ιστορικό μνημείο, με επανέκθεση των έργων του και των προσωπικών του αντικειμένων.

Το Υπουργείο Πολιτισμού αποκαθιστά την Οικία Χαλεπά, με πόρους από το Ταμείο Ανάκαμψης- δια της αρμόδιας Υπηρεσίας Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Αττικής, Αν. Στερεάς Ελλάδας και Κυκλάδων- με στόχο την ανάδειξη της ανθρώπινης διάστασης του καλλιτέχνη και όχι την τεχνοτροπική ανάλυση του

έργου του. Οι χώροι, όπου έζησε και δημιούργησε, λειτουργούν ως αυθεντικό πλαίσιο για την αφήγηση του δραματικού του βίου, ενώ τα προσωπικά του αντικείμενα ενισχύουν την αίσθηση της φυσικής παρουσίας του. Το εκθεσιακό υλικό -προσωπικά αντικείμενα, γλυπτά και σχέδια του μεγάλο Τήνιου γλύπτη-οργανώνεται σε αφηγηματικές ενότητες, υποδηλώνοντας τα βασικά νοήματα της έκθεσης.

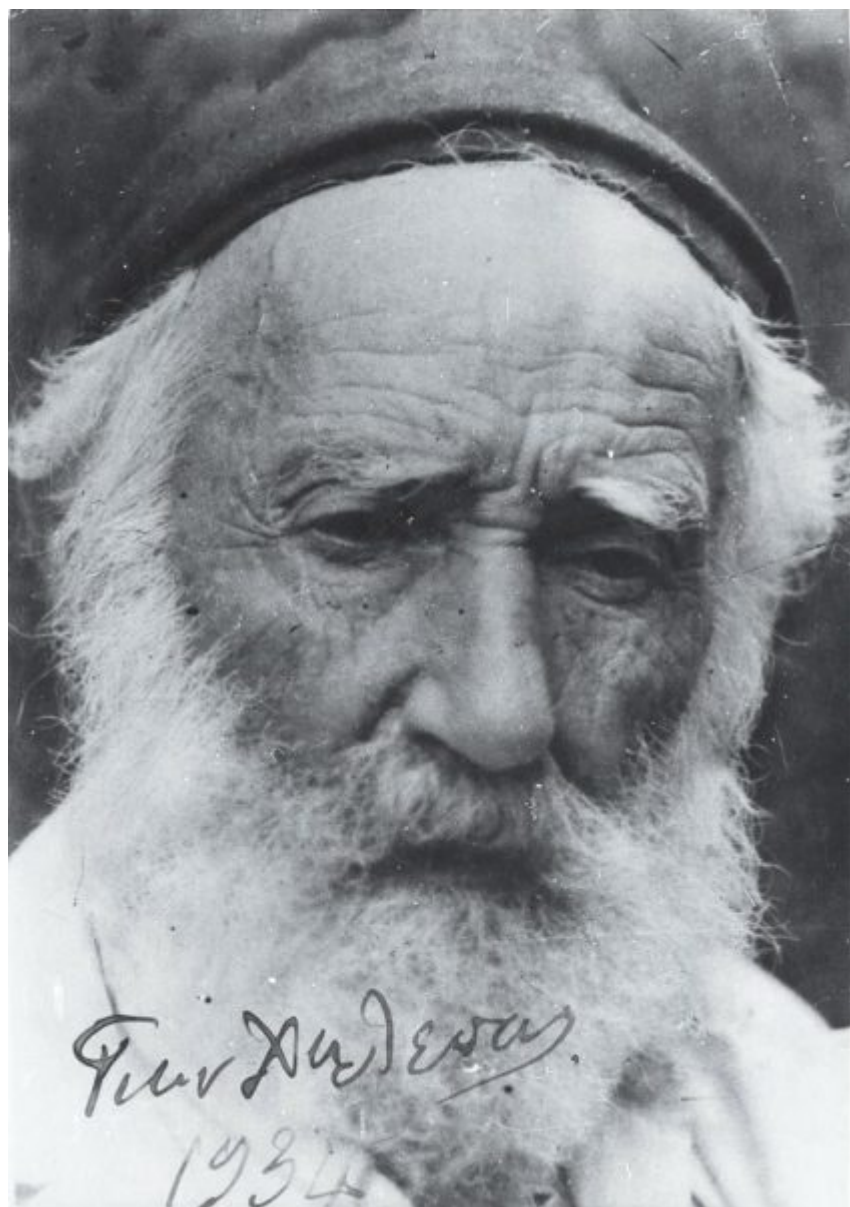
Η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη δήλωσε: «Σε συνδυασμό με τον εκσυγχρονισμό, την επέκταση των κτηριακών υποδομών και τον σύγχρονο εξοπλισμό της Ανώτερης Σχολής Καλών Τεχνών Μαρμαροτεχνίας Πανόρμου Τήνου - έργο που υλοποιείται από το Υπουργείο Πολιτισμού, με πόρους, άνω των 10.000.000 ευρώ, από το Ταμείο Ανάκαμψης- αποκαθίσταται η ιστορική Οικία του Γιαννούλη Χαλεπά, χαρακτηρισμένη ως διατηρητέο ιστορικό μνημείο. Τα έργα που εκτελούνται ενισχύουν την ταυτότητα της Τήνου, ως τόπου άρρηκτα συνδεδεμένου με την τέχνη του μαρμάρου, αλλά και με τους σπουδαίους Τηνιακούς σμιλευτές και γλύπτες. Στον παραδοσιακό οικισμό του Πύργου, καλλιτεχνικό κέντρο της Τήνου, όπου αναδείχθηκαν σημαντικοί Έλληνες καλλιτέχνες (Δ. Φιλιππότη, Ν. Λύτρα κ.ά.), βρίσκεται το ομώνυμο μουσείο Γιαννούλη Χαλεπά που διέκοψε τη λειτουργία του, το 2023, προκειμένου να γίνουν οι εργασίες αποκατάστασης και συντήρησής του. Στο διώροφο κτήριο, του 19ου αιώνα, οι εσωτερικοί χώροι λειτουργούν ως εκθεσιακοί, ενώ ορισμένοι άλλοι όπως και ποικίλα χρηστικά αντικείμενα, υπενθυμίζουν την αρχική χρήση του κτηρίου, ως κατοικία, κτισμένη με λιθοδομή, ξύλινα πατώματα, βεράντα και αυλή. Τα αρχιτεκτονικά του χαρακτηριστικά αποκλίνουν από την παραδοσιακή λαϊκή αρχιτεκτονική της Τήνου, πιθανώς λόγω μετατροπών, κατά τη διάρκεια της ζωής του καλλιτέχνη. Η αποκατάσταση του μνημείου από το Υπουργείο Πολιτισμού τιμά τη μνήμη του καλλιτέχνη, αναδεικνύοντας την αυθεντικότητα και την ιστορικότητα του, μέσα από τη σωστή προβολή των εκθεμάτων και του κινητού εξοπλισμού της. Η εμπειρία του επισκέπτη εμπλουτίζεται με ψηφιακά μέσα, που συμπληρώνουν τον εκπαιδευτικό και ψυχαγωγικό χαρακτήρα της έκθεσης, με όρους εμβάθυνσης και βιωματικότητας».

Την περίοδο 2023-2025 εγκρίθηκαν η αρχιτεκτονική μελέτη συντήρησης και αποκατάστασης, η μουσειογραφική μελέτη εφαρμογής και η μελέτη προσβασιμότητας με στόχο την ανάδειξη της οικίας Γιαννούλη Χαλεπά και την παρουσίαση της ζωής και του έργου του με σύγχρονα μέσα. Ο βασικός άξονας της μουσειολογικής πρότασης είναι η ζωή του Γιαννούλη Χαλεπά, η οποία συνδέεται άρρηκτα με το οίκημα. Η παρουσίαση της έκθεσης οργανώνεται σε μια σαφή νοηματική πορεία, με διαβαθμισμένα ερμηνευτικά πλαίσια που αποτυπώνονται στη μουσειογραφική δομή. Οι ενότητες της οργανώνονται σύμφωνα με τα καθοριστικά

ορόσημα της ζωής και της καλλιτεχνικής πορείας του Γιαννούλη Χαλεπά, συγκροτώντας την αφήγηση της «λογικής» και της «μεταλογικής» περιόδου, μέσα από γλυπτά, σχέδια, αρχειακό φωτογραφικό υλικό και τα γραφήματα των τοίχων.

Η συλλογή της οικίας-μουσείου περιλαμβάνει 174 αντικείμενα: Γλυπτά από πηλό και γύψο, σχέδια, φωτογραφικό και αρχειακό υλικό, ενδύματα και έπιπλα. Στην έκθεση παρουσιάζονται 51 εκθέματα, μεταξύ των οποίων 16 σχέδια των δύο φάσεων της «μεταλογικής» περιόδου (1918-1930, 1930-1938) και 23 γλυπτά της πρώτης ακαδημαϊκής δημιουργίας (1876-1877), καθώς και των μεταγενέστερων φάσεων (1918-1938). Επιπλέον, περιλαμβάνονται οκτώ αρχειακές φωτογραφίες, ένα ανάγλυφο μετάλλιο με το πορτραίτο του Χαλεπά, ιδιόχειρο σημείωμα, ενδύματα του γλύπτη και έπιπλα της οικίας. Η τεκμηρίωση βασίστηκε σε βιβλιογραφική έρευνα και σε επιτόπια καταγραφή της συλλογής και του χώρου.

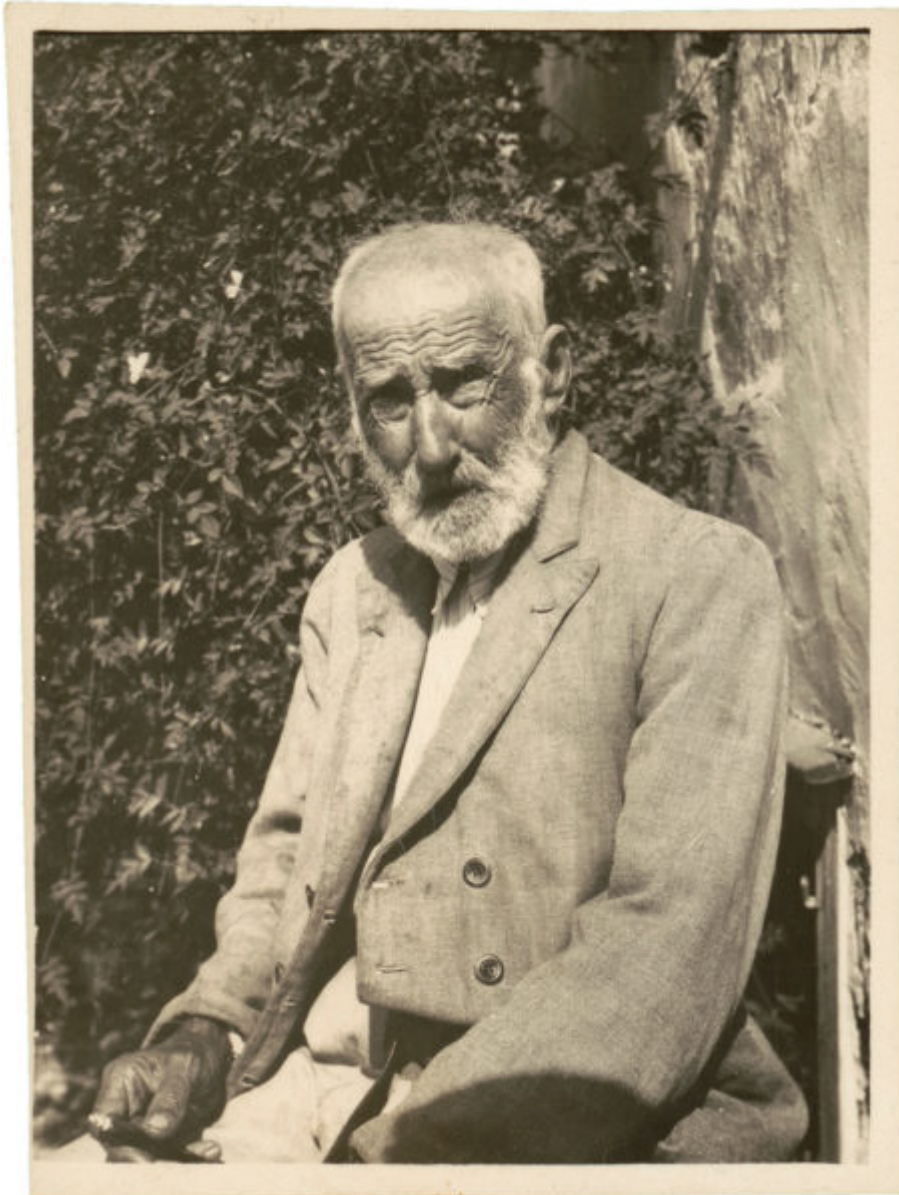
Η έκθεση στοχεύει στην ανάδειξη του ιστορικού κτηρίου, των συλλογών του και την ερμηνεία τους, με σύγχρονο και επεξηγηματικό τρόπο, καθώς αναπτύσσεται σε τέσσερεις θεματικούς άξονες: Χρονολόγιο, Τέχνη, Τεχνική και Βίος του καλλιτέχνη. Στον όροφο παρουσιάζεται η βιογραφία του Χαλεπά με κείμενα, ψηφιακές εφαρμογές και εκθέματα από όλες τις περιόδους της δημιουργίας του, καθώς και τα γραφήματα των τοίχων. Οι υποενότητες καλύπτουν την κλασικιστική παιδεία, τα πρώτα έργα, τη δημιουργία της «Κοιμωμένης», την ψυχική ασθένεια, την αφύπνιση, την τελευταία δημιουργική περίοδο και την τελική καταξίωση. Στο ισόγειο αναπτύσσονται οι άξονες της τέχνης, της τεχνικής και του βίου του στην Τήνο, με γλυπτά, σχέδια, στοιχεία του εργαστηρίου του, προσωπικά αντικείμενα, επίπλωση και ηχητικές αφηγήσεις που φέρνουν τον επισκέπτη κοντά στην καθημερινότητα και την προσωπικότητα του καλλιτέχνη.

Γιαννούλης Χαλεπάς

Κεφάλι Αριάδνης, Γιαννούλης Χαλεπάς

Ο Χαλεπάς στον κήπο του σπιτιού του, στον Πύργο. Ιδιωτική Συλλογή